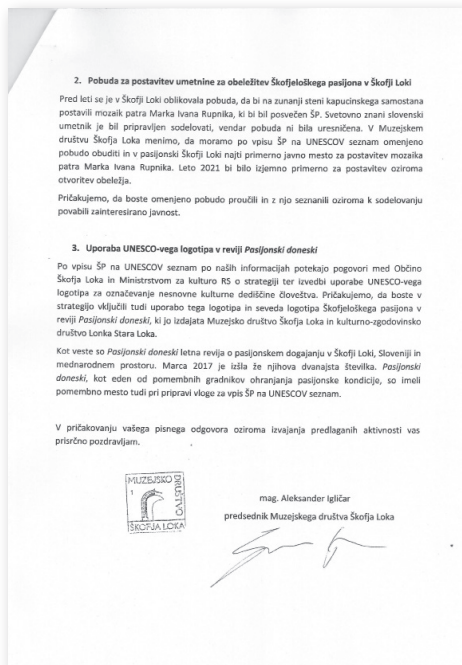
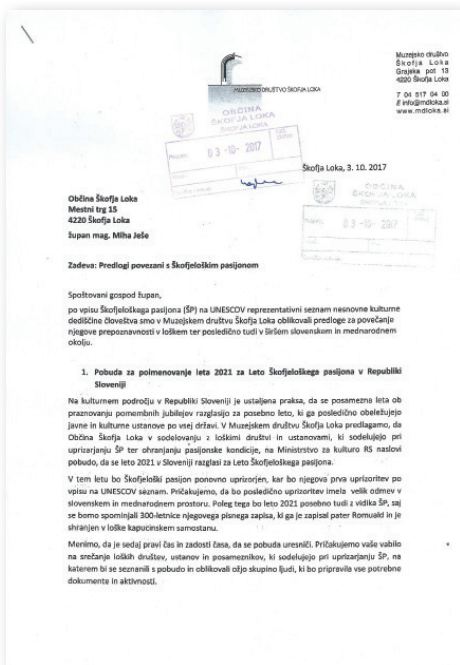

Blaznikovi večeri ter druge prireditve in aktivnosti društva v letu 2017

V začetku januarja 2017 je Izvršni odbor Muzejskega društva Škofja Loka župan Občine Škofja Loka mag. Mihu Ješetju in svetnikom občinskega sveta poslal javno pobudo za proglasitev 10. decembra kot spominski dan Občine Škofja Loka na žrtve vseh vojn.

Pobuda MD za proglasitev 10. decembra za spominski dan Občine Škofja Loka na žrtve vseh vojn.

V četrtek, 19. 1. 2017 je bila **19. redna seja Občinskega sveta Občine Škofja Loka**, na kateri je bila na pobudo Iniciative za demokratični socializem predvidena tudi obravnava spremembe Odloka o grbu, zastavi in prazniku Občine Škofja Loka. Na začetku seje je bila **navedena točka umaknjena z dnevnega reda**, saj statutarno-pravna komisija omenjene pobude ni podprla.

Sreda, 18. januar 2017, prostori Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani

LITERARNA ZAPUŠČINA DR. TINETA DEBELJAKA V SLOVENIJI

Skoraj natanko 28 let po smrti dr. Tineta Debeljaka je njegova literarna zapuščina januarja 2017 v desetih škatlah prišla iz Argentine v slovenski hram učenosti – Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani. Njegovi hčerki Meta Debeljak Vombergar in Jožejka Debeljak Žakelj sta izpolnili (tudi) očetovo željo in njegovo dragoceno z literaturo povezano delo zaupali v hrambo NUK, kar je tudi rezultat prizadevanj Helene Janežič, sodelavke NUK, odgovorne za tisk izven

Mojca Vombergar, ddr. Marija Stanonik in Helena Janežič na Debeljakovem večeru v Ljubljani.

(foto: Aleksander Igličar)

meja Republike Slovenije. Ob tej priložnosti smo v sodelovanju s Svetovnim slovenskim kongresom in NUK pripravili **na kongresu pogovor** na katerem so sodelovali **Helena Janežič** s predstavitvijo dr. Debeljakove zapuščine, **ddr. Marija Stanonik** s predstavitvijo dveh del dr. Tineta Debeljaka, *Velike črne maše* in *Kyrie Eleison*, ter vnukinja dr. Debeljaka **Mojca Vombergar** s spomini na »atka«. Večer je povezoval **mag. Aleksander Igličar**, ki je osvetlil pomen dr. Debeljaka za Škofjo Loko. Za glasbeni program sta poskrbela **Ana Novljan** in **Ivan Vombergar**, prav tako vnuk dr. Tineta Debeljaka, njegove pesmi je recitiral **Boris Rifl**, sodelavec NUK.

Udeleženci Debeljakovega večera v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa.

V ospredju poslanka Ljudmila Novak in nadškof msgr. Stanislav Zore. (foto: Aleksander Igličar)

Za zaključek večera je spomine na dolgoletno kulturno soustvarjanje z dr. Tinotom Debeljakom z udeleženci delil **akademik, pisatelj Zorko Simčič**. (SI 2)

Med udeleženci večera, ki so napolnili veliko dvorano, so bili tudi ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore, poslanka državnega zbora Ljudmila Novak in dr. Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa.

Ponedeljek, 13. februar 2017, Galerija Franceta Miheliča

ŽIVLJENJE IN DELO LOŠKEGA ROJAKA, BOTANIKA DR. FRANA JESENKA (1875–1938)

Dr. Darja Ačko Kocjan v pogovoru z Marijo Leskovar. (foto: Aleksander Igljčar)

Arhitekt Tone Mlakar v pogovoru z Matjažem Hafnerjem in Alešem Gučkom. (foto: Aleksander Igljčar)

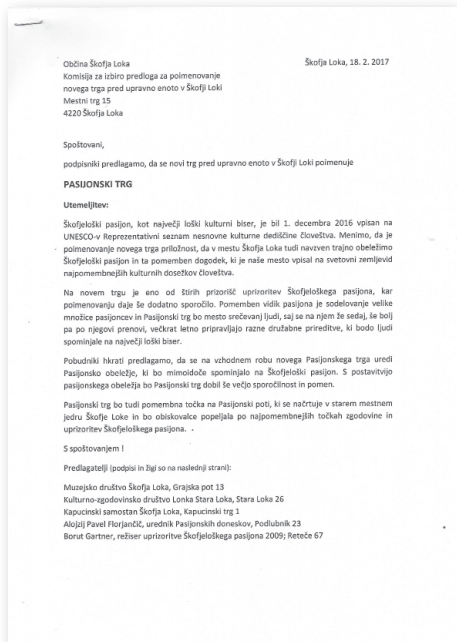
Na Blaznikovem večeru je življenjsko pot in bogato strokovno delovanje botanika dr. Frana Jesenka predstavila **prof. dr. Darja Ačko Kocjan** z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, ki je udeležencem med drugim prikazala tudi zrno tritikale, ki jo je s križanjem ustvaril dr. Jesenko.

Njegovo bogato športno in planinsko delovanje so prikazali Ločana **Matjaž Hafner** in **Marjan Luževič** ter **Aleš Guček**, eden največjih poznavalcev zgodovine slovenskega smučanja. Spomine nanj sta z udeleženci delila tudi **Marija Leskovar**, hči dr. Pavleta Blaznika, in arhitekt **Tone Mlakar**.

Februarja 2017 se je Muzejsko društvo Škofja Loka skupaj s kulturno-zgodovinskim društvom Lonka Stara Loka, Kapucinskim samostanom Škofja Loka, Alojzijem Pavlom Florjančičem, urednikom *Pasijonskih doneskov*, in Borutom Gartnerjem, režiserjem uprizoritve *Škofjeloškega pasijona 2009*, odzvalo na javni poziv Občine Škofja Loka in podalo

predlog, da se novi trg pred upravno enoto v Škofji Loki poimenuje PASIJONSKI TRG.

Občinski svet pa je na svoji seji, aprila 2017, sprejel **odločitev**, da se bo **novi trg imenoval TRG POD GRADOM.**

Predlog MD za poimenovanje novega trga pred upravno enoto Pasijonski trg.

Petek, 31. marec 2017, Sokolski dom

PREDSTAVITEV PASIJONSKIH DONESKOV 2017/12

Vsebinsko nove številke *Pasijonskih doneskov* je predstavil **urednik Alojzij Pavel Florjančič**. Osrednja pozornost v njej je namenjena pripravi in vpisu *Škofjeloškega pasijona* v UNESCOV Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Vsebinsko *Pasijonskih doneskov* 2017/12 Helena Janežič predstavlja v prispevku *Knjižne novosti Muzejskega društva Škofja Loka*.

V nadaljevanju večera so **mag. Jože Štukl, Jernej Tavčar in mag. Aleksander Igličar** v sliki, na filmu in z besedo predstavili 11. zasedanje Medvladnega odbora UNESCA za nesnovno kulturno dediščino, ki je bilo od 28. novembra do 2. decembra 2016 v Adis Abebi, glavnem mestu Etiopije. Na zasedanju je bil *Škofjeloški pasijon* vpisan na seznam 366 elementov svetovne kulturne dediščine. Nekaj fotografij iz Etiopije je bilo na ogled tudi na priložnostni razstavi v Sokolskem domu.

Med udeleženci večera sta bila tudi župan Občine Škofja Loka **mag. Miha Ješe**, ki je imel uvodne pozdravne besede, in **Magdalena Tovornik**, vodja slovenske delegacije na zasedanju Medvladnega odbora UNESCA.

Četrtek, 11. maj 2017, Galerija Franceta Miheliča

KREKOVO ZADRUŽNIŠTVO V POVEZAVI S SODOBNIM LASTNIŠTVOM ZAPOSLENIH

Dr. Žarko Lazarevič. (foto: Aleksander Igličar)

Ob 100-letnici smrti dr. Janeza Evangelista Kreka in 145-letnici ustanovitve prve zadruga v Sloveniji v Ljutomeru smo pripravili Blaznikov večer, ki je bil namenjen predstavitvi Krekovih aktivnosti na področju združništva in značilnostim sodobnega lastništva zaposlenih.

Zgodovinar **dr. Žarko Lazarevič**, sodelavec Inštituta za novejšo zgodovino, je predstavil zgodovinske okoliščine nastajanja **združništva** v Evropi in Sloveniji konec 19. in v začetku 20. stoletja. Glavna protagonist sta bila Mihael Vošnjak in Janez Evangelist Krek.

Mag. Aleksander Igličar je predstavil lastninsko preoblikovanje v **kranjskem podjetju Iskraemeco**, v katerem je od leta 1992 do 1995 vodil lastninsko preoblikovanje. Predstavil je tudi **izzive lastništva zaposlenih v Sloveniji**, saj je bil od leta 2003 do 2005 direktor Zavoda DEZAP, ki ga je ustanovilo slovensko združenje za lastništvo zaposlenih.

Mag. Aleksander Igličar je predstavil lastninsko preoblikovanje v **kranjskem podjetju Iskraemeco**, v katerem je od leta 1992 do 1995 vodil lastninsko preoblikovanje. Predstavil je tudi **izzive lastništva zaposlenih v Sloveniji**, saj je bil od leta 2003 do 2005 direktor Zavoda DEZAP, ki ga je ustanovilo slovensko združenje za lastništvo zaposlenih.

Marija Volčjak, Stane Bertonec in mag. Aleksander Igličar. (foto: Milena Igličar)

Za zaključek večera je loška umetnica **Sanela Jahić** predstavila avtorski film o lastništvu zaposlenih v podjetjih Domel in Gorenjski glas. Na koncu večera sta **Marija Volčjak**, direktorica podjetja Gorenjski glas, in **Stane Zgaga**, upokojenec podjetja Domel Železniki, dodala nekaj misli o vzpostavitvi in razvoju lastništva zaposlenih v njihovih podjetjih.

Sobota, 27. maj 2017, Nunska cerkev v Škofji Loki

PASIJONKE, pesmi o trpljenju v vojni in miru

Konec maja smo v sodelovanju s Kulturno-zgodovinskim društvom Lonka Stara Loka in Akademijo za glasbo Univerze v Ljubljani pripravili tretji pesniški recital *Pasijonke – pesmi o trpljenju v vojni in miru*, s katerim smo se spomnili trpljenja Slovencev med in po koncu 2. svetovne vojne. Tokrat je bila v osredju **taboriščna poezija**, ki je nastala v za nas težko predstavljenih razmerah za bode-

čo žico in sredi vsakodnevne bede, trpljenja ter smrti. Pesmi po izboru **Helene Janežič** sta prebiral **Neža Bohinc** in **Gašper Murn**.

V večer nas je uvedla skladba **Kvartet za začetek časa** **Leona Firšta**, po prebranih pesmih smo prisluhnili skladbi **Kvartet za konec časa**. Osmim pasijonkam Tineta Debeljaka, Franceta Filipiča, Lojzeta Krakarja, Angele Lenar, Karla Mauserja, Francke Gortnar in Vladimirja Kosa je sledilo osem stavkov glasbene mojstrovine francoskega skladatelja **Olivierja Messiaena**. Nastala in pred nekaj tisoč glav množico sojetnikov in osebja taborišča je bila krstno izvedena pozimi 1941 v koncentracijskem taborišču, nedaleč od šlezjskega Görlitz.

Kakor sta se poezija in glasba tega večera rojevali v srcih takrat še mladih avtorjev, so tudi *Pasijonke 2017* ponovno pomagali oblikovati mladi. Poleg dveh mladih bralcev poezije so bili z nami študenti ljubljanske Akademije za glasbo, pod mentorstvom red. prof. Bojana Goriška: **Tjaša Gorjanc** na violini, **Samanta Škorja** na klarinetu, **Peter Kajzer** na violončelu in **Špela Horvat** za klavirjem.

Pasijonke 2017 v Nunski cerkvi.

(foto: T atjana Splichal)

Sreda, 14. junij 2017, Sokolski dom

PREDSTAVITEV LOŠKIH RAZGLEDOV 63

Vsebinsko nove številke *Loških razgledov 63* je v polni Kristalni dvorani Sokolskega doma predstavila **urednica Marija Lebar**. Osrednja tema je bila namenjena praznovanju 25. obletnice samostojne države Slovenije.

Sledil je slavnostni del večera, **podelitev listin o imenovanju zdravnika mag. Toneta Koširja in zobozdravnika Andreja Ranta za častna člana** Muzejskega društva Škofja Loka, za kar sta bila z aklamacijo imenovana na zboru članov 28.

marca 2017. S tem sta se pridružila dosedanjim živečim častnim članom: Alojzu Pavlu Florjančiču, dr. Francetu Štuklu in Alfonzu Zajcu.

Za izkazano podelitev častnega članstva sta se oba zahvalila.

Urednica *Loških razgledov* Marija Lebar.

(foto: Štefan Kržišnik)

Spoštovani člani in članice Muzejskega društva, moji Ločani in Ločanke, dragi prijatelji!

Nasmejana nova častna člana Muzejskega društva Škofja Loka mag. Tone Košir in Andrej Rant.
(foto: Štefan Kržišnik)

Presenečen sem in ganjen nad podelitvijo častnega članstva, ki mi pomeni več kot karkoli drugega. Imam to srečo, da sem že kot otrok vzljubil Škofjo Loko, loško govorico in Sorško polje. Vsrkal sem vrednote, ki mi jih je pokazal moj oče in njegovi prijatelji, vsi idealisti in predani Ločani. Zato ni nič čudnega, da sem se pred petdesetimi leti včlanil v društvo in v njem po svojih močeh ves čas deloval.

Danes, ko praznujemo osemdeset let društva, se zavedam, kako veliko poslanstvo je društvo v tem času opravilo. Glavna naloga, ki jo je

društvo že pred vojno uresničilo, je ustanovitev Loškega muzeja, ki je res muzeon, bivališče muz, osrednja kulturna ustanova na tleh nekdanjega loškega gospostva. Njegova izobraževalna in zgodovinska vloga je neprecenljiva, morda se tega niti ne zavedamo v celoti. Najbolj smo lahko ponosni na našo glavno dejavnost – vsakoletno izdajanje Loških razgledov, katere 63. številka je pred nami. Razgledi so ne le kronika kraja, so enciklopedični, trajni zapis, zgodovinski spomin in zakladnica znanja in duha generacij loškega območja. To je sad neumornega dela avtorjev, urednikov in uredniških odborov, predsednikov in članov odborov več rodov.

Pomena delovanja društva pa se moramo še posebej zavedati danes, v kritičnih in za slovenski narod odločujočih časih. Hiter razvoj, ki smo mu priča, prinaša nove vrednote, ki jih moramo kritično sprejemati ali zavračati. Vsekakor pa ne smemo pozabiti in zavreči starih vrednot, ki so del nas in iz katerih izhajamo. Ne pozabimo svojih kmečkih ali meščanskih korenin, svojega jezika, navad in običajev in vrednot, ki nam jih daje krščanstvo, ki je temelj evropske kulture. Globalizacija s svojimi multinacionalkami in z vsiljeno multikulturalnostjo, z grabežljivim lovom po dobičkih in uničevanjem narave, nam grozi, da izgubimo svobodo, svoj jezik, svojo istovetnost. Zato je odvisno od vas dragi prijatelji, da se zavedate kritičnosti današnjega časa, da vzgajate mlade v duhu pravičnosti in vrednot.

Predniki so nam zgradili tisočletno mesto, vsak kamen, vsak tram nosi sled njihovih rok, glejte, da bodo tudi vaši vnuki ponosni na delo prednikov! Obe lipi – na Placu in na Lontrgu – naj še dolgo cvetita!

Andrej Rant

Najprej en lep in dober večer vsem prisotnim.

Ko sprejemam tako odlično priznanje, sem nekoliko zmeden. Biti častni član po moje najbolj eminentnega društva na Loškem zame ni le čast, je predvsem odgovornost. Jemljem jo kot dolžnost in zavezo predstavljati društvo kot nekakšen ambasador – v pravi luči, navzven in navznoter. Brez primesi oportunitizma in ideološkosti. Zmeden sem pa zavoljo dogodkov v zadnjem mesecu dni. Našemu predsedniku pa povem, da bo naše društvo prej ali slej dobilo še kako zaslužen najvišje občinsko priznanje. A to se bo zgodilo šele tedaj, ko bojo o tem odločali tisti, ki vedo in razumejo, kaj pomenita tuji besedi oportunitizem in ideološkost. Hvala.

Mag. Tone Košir

V drugem delu večera je **mag. Tone Košir** predstavil **zanimivosti o proučevanju padarskih bukev** na Škofjeloškem, o katerih objavlja prispevke v zadnjih številkah *Loških razgledov*.

Člani Muzejskega društva Škofja Loka v sproščeni družini. (foto: Štefan Kržišnik)

Četrtek, 13. julij 2017, Kulturni center Lojze Bratuž Gorica

LITERARNA ZAPUŠČINA DR. TINETA DEBELJAKA (PONOVO) V SLOVENIJI

Našim rojakom v Gorici smo, v sodelovanju s kulturnim centrom Lojze Bratuž, v okviru Poletnih srečanj pod lipami pripravili večer, posvečen prihodu Debeljakove literarne zapuščine v Slovenijo. Izjemno veseli in hvaležni smo bili, da sta bila z nami poleg vseh sodelujočih, ki so sodelovali januarja 2017 na podobnem večeru v Ljubljani, tudi Debeljakova hčerka **Jožejka Debeljak Žakelj** in njen mož **Jože**.

Oktober 2017 smo ob pestrem jesenskem pasijonskem dogajanju v Škofji Loki in po vpisu *Škofjeloškega pasijona* na UNESCOV Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva županu Občine Škofja Loka mag. Mihu Ješetju poslali predloga, da se

- 1. leto 2021 v Republiki Sloveniji poimenuje za Leto Škofjeloškega pasijona;**
- 2. v Škofji Loki na javnem mestu postavi umetnina za obeležitev Škofjeloškega pasijona.**

Upamo in želimo, da bo župan prisluhnil našima predlogoma in začel z aktivnostmi za njuno uresničitev.

Torek, 7. november 2017, Galerija Franceta Miheliča
DENAR ANDECHS-MERANSKIH GROFOV

Srečanje pod lipami v Gorici.
(foto: Erika Jazbar)

Andrej Rant. (foto: Biljana Ristič)

Novi častni član Muzejskega društva Škofja Loka Andrej Rant, dr. dent. med., ki je tudi častni član Numizmatičnega društva Slovenije, je v zanimivem predavanju slikovno prikazal zgodovino denarstva andeško-meranskih grofov, ki so v 12. in 13. stoletju imeli obširna posestva na Kranjskem in bili v samem vrhu evropskega plemstva.

Bertold IV. je od nemškega cesarja Friderika I. Barbarosse dobil naziv meranskega grofa in bil imenovan za vodjo tretje križarske vojske. Bil je »tast« Evrope, hči Agnes je bila francoska kraljica, hči Gertruda madžarska kraljica, hči Hedvika šlezjska vojvodinja in svetnica. Vsi sinovi so imeli visoke položaje: Otto VII. je bil burgundski grof, Henrik IV. istrski grof, Ekbert škof v Bambergu, Bertold V. pa oglejski patriarh, škof v Kaloči in hrvaški ban. Andechs-meranski grofi so, poleg koroških vojvod Spanheimov, pri nas prvi v 12. stoletju kovali svoj denar, srebrne breške pfenige, in sicer v novonastalih trgih in mestih –

Kamniku, Slovenj Gradcu in Otoku (Gutenwert); s tem sta se pri nas začela denarno gospodarstvo in razvoj trgovine.

Torek, 21. november 2017, Sokolski dom

SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB 80-LETNICI DELOVANJA MUZEJSKEGA DRUŠTVA ŠKOFJA LOKA

Udeležence slavnostne akademije so uvodoma nagovorili župan Občine Škofja Loka **mag. Miha Ješe**, direktorica Loškega Muzeja **Saša Nabergoj** in **Judita Šega**, vodja Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Enota Škofja Loka. Osrednji govornik je bil predsednik Muzejskega društva Škofja Loka **mag. Aleksander Igličar**, ki je v nagovoru na kratko osvetlil delovanje društva, ki je v osemdesetletnem delovanju doseglo izjemne uspehe. Odzval se je tudi na nepodelitev zlatega grba Občine Škofja Loka za leto 2017 in med drugim povedal:

Tudi v Izvršnem odboru Muzejskega društva Škofja Loka smo bili nad odločitvijo občinskih svetnikov razočarani, saj menimo, da zanika dolgoletno uspešno delovanje društva, ki je in še pušča pomemben pečat v loškem pa tudi širšem slovenskem prostoru. Res je, da je delovanje društva v zadnjih letih usmerjeno tudi v drugačne vsebine, kot so bile v ospredju v času komunizma, a pri našem delovanju nas jasno vodi misel dr. Andreja Gosarja, ki jo je zapisal leta 1943:

**»Naša vnema za resnico in pravico
mora biti brezpogojna,
se ne sme ravnati po tem,
kaj nam je v prid ali kaj v škodo.
Biti mora popolnoma neodvisna
od kakršnih koli osebnih ali skupinskih,
na primer rodbinskih, stanovskih,
strankarskih in drugih takih
kolektivnih interesov in koristi.«**

Strokovno ukvarjanje z zgodovino je eno od osnovnih poslanstev našega društva ne glede na včasih različne poglede na zgodovinska dejstva. Zgodovinska krajina je prostor, ki se ves čas dopolnjuje z novimi odkritji in vemo, da so bila nekatera dejstva v preteklosti prikrita in zamolčana. Zato je naša poklicanost govoriti o vseh vidikih zgodovine še toliko večja.

V drugem delu večera je **urednica Helena Janežič** predstavila vsebino knjige **ZA NAŠO STVAR : 80 let Muzejskega društva Škofja Loka**, v kateri je predstavljeno življenje in delo ustanovnih članov loškega Profesorskega ceha, ki so bili pobudniki ustanovitve Muzejskega društva Škofja Loka (1937) in tudi Loškega muzeja (1939).

Glasbeni gostje večera so bili pevci **Škofjeloškega okteta**, ki jih vodi **Andrej Žagar**. Z občutenim petjem slovenskih pesmi so udeležencem ogreli misli in srce za vrednote domoljubja in domoznanstva, ki jih neguje Muzejsko društvo. V preddverju Sokolskega doma je bila na ogled **razstava ZA NAŠO STVAR**, ki je na panojih prikazovala delovanje Muzejskega društva Škofja Loka in prejete nagrade za njegovo delovanje. Društvo je prejelo mnoga priznanja, med njimi ob petdesetletnici delovanja (leta 1987) red zaslug za narod s srebrnimi žarki, ki ga je podelilo

Na akademiji so zapeli pevci Škofjeloškega okteta.
(foto: Peter Pokorn ml.)

Helena Janežič, urednica knjige *Za našo stvar*, in mag. Aleksander Igličar, predsednik Muzejskega društva Škofja Loka. (foto: Peter Pokorn ml.)

Predsedstvo takratne države SFR Jugoslavije. Zanimivo je, da društvo v samostojni državi Sloveniji še ni prejelo pomembnejšega priznanja.

Razstavo so lepo dopolnila tri umetniška dela **akademskega slikarja Franca Koširja** (1906–1939), člana Profesorskega ceha, ki so nastala v tridesetih letih prejšnjega stoletja, torej v času druženja članov tega ceha, ustanovitve Muzejskega društva Škofja Loka in Loškega muzeja.

Loški filatelisti so naše praznovanje nadgradili s **filatelistično razstavo MUZEJSKI EKSPONATI**, njihovega člana filatelista **dr. Janeza Cerkvenika**, ter dotiskano poštno dopisnico in priložnostnim poštnim žigom.

Udeleženci slavnostne akademije ob 80-letnici delovanja Muzejskega društva Škofja Loka v Sokolskem domu. (foto: Peter Pokorn ml.)